

Glavni pokrovitelj DOPPS

GLAVNI POKROVITELJ

Drugi večji sponzorji in sofinancerji projektov

Mestna občina Ljubljana

Poslanstvo DOPPS je varovanje ptic in njihovih habitatov z naravovarstvenim delom, raziskovanjem, izobraževanjem, popularizacijo in sodelovanjem.

Informacije:

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) – BirdLife Slovenia
Tržaška 2, p.p. 2990, 1001 Ljubljana
tel: 01/426-58-75, fax: 01/425-11-81
e-pošta: dopps@dopps-drustvo.si
<http://www.ptice.org>

FOTOGRAFIJE:

Peter Buchner, Vojko Havliček, Ivan Kogoušek
Mati Kose, Tomaž Mihelič, Borut Mozetič

LEKTURA:

Henrik Ciglič

PRELOM/TISK:

Fotolito Dolenc • Dejan Belčevski / Tiskarna Simčič

NAKLADA:

5.000 kom

DOPPS

marec 2004

DOPPS v letu 2003

Drage članice, dragi člani,

Stavek, ki govori o poslanstvu našega društva, smo jeseni 2003 temeljito pretehtali. A nismo prišli daleč. Bistva poslanstva nismo premaknili niti za

milimeter. Ostajamo stoodstotno zvesti osrednji nalogi:

varovanju ptic in njihovega življenjskega okolja. Da bi lahko ptice učinkovito varovali, moramo vedeti, katere so ogrožene, kaj jih ogroža, keje živijo in koliko jih je.

Zato so pomemben del naše dejavnosti terenske raziskave in popisi. Brez vaše pomoči se tako velikih raziskav, kot sta

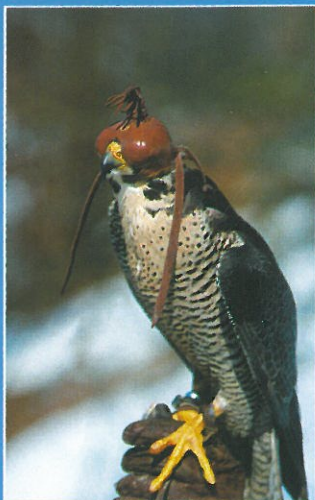
zimsko štetje vodnih ptic in atlas gnezdičk, ne bi dalo opraviti. Stara modrost je, da človek ščiti in spoštuje tisto, kar ima rad, in da ima rad tisto, kar pozna. Zato sta pomemben del naše dejavnosti izobraževanje in obveščanje. Mnogi med vami ste pomagali širiti znanje s člankom v Svetu ptic, s predavanjem, z mentorstvom, s krmilnicami za otroke v vrtcih, z diapozitivni, ali pa ob pogovoru v krogu prijateljev. Znanje in dobre želje niso dovolj, slediti jim morajo dejanja. Zato je pomemben del naše dejavnosti praktično varstvo narave. Le z vašo pomočjo se je dalo urediti gnezdišča za čigre, breguljke in vodomce. In vsak izmed vas je s svojim članstvom prispeval k moči naših argumentov, zaradi katerih so poslanci naposled izglasovali pticam prijaznejši lovski zakon.

dr. Peter Trontelj
predsednik

BirdLife
INTERNATIONAL

Naravovarstvena dejavnost

Novi lovski zakon in sokolarstvo

Na društvu smo se aktivno vključili v postopek sprejemanja novega lovskega zakona. Predlog zakona je bil z vidika varovanja ptic sporen predvsem zaradi uvrstitve vseh večjih ptic med lovno divjad, uvedel pa naj bi tudi sokolarjenje kot novo obliko lova. Ker je bil predlog zakona že v postopku sprejemanja v Državnem

zboru, smo se v iskanju zagovornikov obrnili predvsem na poslance. Rezultat dela ducata članov društva je bil sprejet lovski zakon, v katerem ni sokolarjenja kot oblike lova. Odločanje o tem, katere vrste bodo lovne in kaj bo sodilo v lovno divjad, pa se je prestavilo na vladno raven.

Vetrne elektrarne

Nadaljevali smo s popisi na območjih, predvidenih za postavitev vetrnih elektrarn. Njihov namen je pridobiti natančne podatke o pticah na teh območjih. Poleg popisov smo imeli več sestankov z uradnimi institucijami za varstvo narave in investitorjem, kjer smo zastopali naše stališče. Delovali smo na lokalni ravni, izvajali predavanja in izlete na ogrožena območja.

Druga naravovarstvena dejavnost

- S Planinsko zvezo Slovenije smo dosegli zelo pomemben dogovor o plezališčih. Dogovorili smo se, kje na kraškem robu plezanje ni dovoljeno.*
- Februarja 2003 smo opravili dve delovni akciji, med katerima smo popravili in obnovili tri splave, namenjene gnezdenju navadne čigre v lagunah tovarne sladkorja Ormož.*
- V vsakoletni akciji prostovoljci DOPPS uredijo stene za gnezdenje breguljke. Tudi lani smo v bližini Središča ob Dravi uredili štiri takšne stene ter eno pri Slovenski vasi.*

Upravljanje naravnega rezervata Škocjanski zatok (NRŠZ)

V zatoku smo lansko pomlad postavili prve objekte. Najprej opazovalnico na nasipu med laguno in bonifiko, potem pa še gradbeno barako, ki bo do postavitve informacijskega centra služila kot večnamenski objekt. Najpomembnejša aktivnost v rezervatu je bilo čiščenje izlivnega dela levega razbremenilnika Rižane – Are. Odstranjen je bil sediment, ki se je nabral v desetletjih in negativno vplival na ekološke razmere v laguni in na samem izlivu Are.

Izvedbena dokumentacija je v zaključni fazi priprave in v letu 2004 se bomo v zatoku lotili glavnih renaturacijskih del. V letu 2003 smo pripravili velik del Načrta upravljanja rezervata za obdobje 2004-08. V začetni fazi sta nam s svojimi bogatimi izkušnjami pri tem pomagala strokovnjaka iz partnerske organizacije RSPB Škotska. Skupaj z upravljalci Deželnega rezervata na izlivu Soče v Italiji smo v novembru organizirali drugo delavnico v okviru mreže upravjalcev severno-jadranskih mokrišč Adriawet, na kateri so sodelovali številni partnerji iz Italije in Slovenije. Za zainteresirano javnost smo izvedli predavanja, naravoslovne dneve in vodene izlete v rezervat. Hkrati smo poskrbeli za redno izdajanje biltena naravnega rezervata, dopolnjevali spletno stran in poskrbeli tudi za številne oddaje in objave v medijih.

Poleg tega smo opravljali nadzor na območju rezervata in njegovega vplivnega pasu. V laguni smo namestili tri merilce nivojev vodne gladine, ki stalno merijo nihanja vode, kar je za upravljanje izjemno pomembno. Hkrati sta potekala monitoring kakovosti vode in monitoring ptic. V zatoku je na novo gnezdila rumena pastirica, med novo opaženimi vrstami pa je bil najbolj zanimiv srebrni galeb.

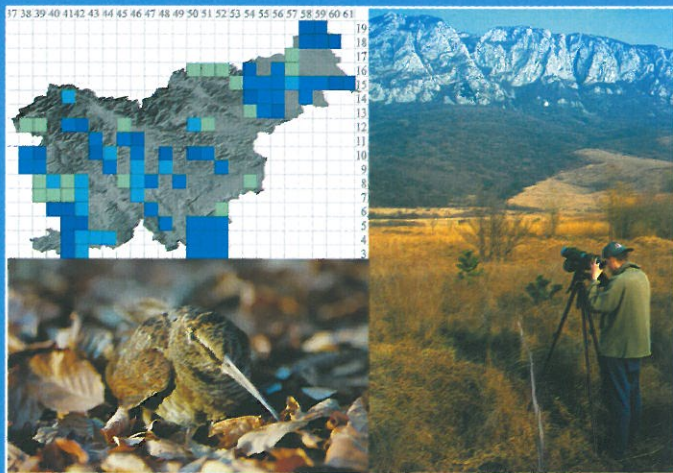

Popisi za atlas gnezdilk

Projekt, katerega osnovni cilj je pridobiti podatke o razširjenosti in številčnosti slovenskih ptic, se je nadaljeval tudi v letu 2003. V drugi popisni sezoni smo opravili 192 popisov tetrad, pri čemer je sodelovalo veliko število članov DOPPS. Poleg popisov številčnosti smo vzporedno popisovali tudi razširjenost vrst ter redke in težavne vrste, pri čemer smo zbrali okrog 1500 novih zapisov.

Popis ptic Kras 2003

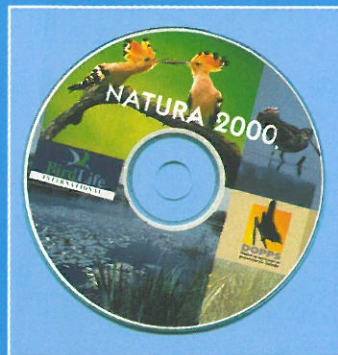
Letošnji skupinski popis v sklopu popisov za atlas je bil opravljen na Krasu. S popisi smo zajeli približno 1100 kvadratnih kilometrov, kar je skoraj petina Mednarodno pomembnega območja za ptice Kras. Sodelovalo je 23 popisovalcev, opravljenih pa je bilo 11 popisnih dni.

Drugi popisi:

- Tradicionalno akcijo zimskega štetja vodnih ptic smo izpeljali tudi letos. Gre za najbolj množično akcijo članstva DOPPS, saj je v letu 2003 sodelovalo kar 222 popisovalcev.
- Prodišča Soče so zbujala upanje o večjemu številu gnezdečih malih deževnikov. Območje popisa je zajemalo Sočo od Bouca do Tolmina. Ob majskem popisu smo našli le 11 parov malega deževnika.

- Marca 2003 smo izdali knjigo Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji 2; Predlogi Posebnih zaščitnih območij (SPA) v Sloveniji. Ob izidu knjige smo pripravili odmevno tiskovno konferenco.

• Spomladi smo natisnili zloženko Natura 2000 – svetla prihodnost varstva narave, v oktobru pa tudi zgoščenko Natura 2000.

• DOPPS je na parcelo natančno določil meje vseh 25 predlaganih območij SPA za potrebe razglasitve območij Natura 2000.

- Začeli smo tudi s conacijo območij SPA, kjer bomo območja razdelili v cone in določili varstvene ukrepe. Za vsako območje bomo določili posege, ki so potrebni presoje. Najprej smo določili cone območja Snežnik-Pivka.

Monitoring kvalifikacijskih vrst za SPA-je

- Opravili smo popis kosca na Ljubljanskem barju, pri katerem je sodelovalo 41 popisovalcev. Že enajsto leto zapored smo izvedli Crex Night, tradicionalno štetje koscev na Cerkljiškem jezeru.
- V marcu smo opravili skupinski popis velike uharice na Kraškem robu in v Vipavski dolini. Pri popisu je sodelovalo 34 popisovalcev, kar je omogočilo, da so bili popisovalci hkrati na različnih točkah. S tem smo se izognili podvajanju štetja teritorialnih samcev.
- Znotraj predlaganega območja SPA Ostenja posavskega hribouja smo opravili popis sokola selca. Trije sodelavci so na potencialnih gnezdiščih popisovali gnezda in preverjali gnezditveni uspeh.
- V letu 2003 smo po mednarodno standardizirani metodi popisali populacijo bele štokrlje na območju celotne Slovenije. Letošnji gnezditveni uspeh je bil v primerjavi s preteklimi leti najboljši.

Publicistična dejavnost

Acrocephalus

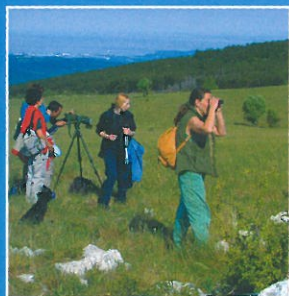
V letu 2003 smo izdali štiri številke revije *Acrocephalus*. Z letom 2003 je *Acrocephalus* stopil v novo podatkovno bazo znanstvenih revij *Raptor Information System*.

Svet ptic

Štiri številke revije *Svet ptic* so v letošnjem letu naše člane seznanjale z ornitološkimi in naravovarstvenimi vsebinami in jih obveščale o preteklih in prihodnjih akcijah društva.

Vzgojno izobraževalna dejavnost

Izleti, predavanja

Predavanja opravljamo na šestih lokacijah po Sloveniji (Ljubljani, Mariboru, Kopru, Celju, Cerknici in Radovljici). V letu 2003 smo jih imeli 41, udeležilo pa se jih je 650 obiskovalcev. Opravili smo tudi 10 ornitoloških ekskurzij. Šestnajstih naravoslovnih dni se je udeležilo 1047 dijakov.

Mladinski ornitološki tabor

Osemnajst mladih ornitologov se je udeležilo Mladinskega ornitološko raziskovalnega tabora »Trnovska vas 2003«. Pod vodstvom mentorjev so popisali gnezditveni uspeh bele štorke, kmečko lastovko in rjavega srakoperja. Hkrati so opravili popis podhujke in sov po gradovih SV Štajerske. S kvantitativnim popisom po metodi NOAG je bilo popisanih 59 vrst ptic.

Delavnice za otroke v vrtcih

V začetku leta so prostovoljci Ljubljanske sekcije društva izdelali 20 ptičjih krmilnic, ki so jih skupaj s predavanjem podarili otrokom v vrtcih. Lesk v očeh 550 otrok in njihovih 45 vzgojiteljic je najlepše plačilo za trud vseh prostovoljcev.

Drugi projekti

Gradimo na izkušnjah – Poslovni načrt DOPPS

BirdLife International je letos organiziral že drugo serijo izobraževalnega programa »Gradimo na izkušnjah«. Udeležila sta se ga tudi dva predstavnika DOPPS. Štirje desetdnevni moduli so bili namenjeni izboljšanju poslovanja partnerjev. Glede na razvoj društva v zadnjih nekaj letih je bilo izobraževanje izjemnega pomena. Glavni rezultat bo poslovni načrt društva, ki smo ga začeli pripravljati leta 2003. Namen je določiti predvsem prioritete dela, saj je delovnih izzivov več, kot jih lahko v tako kratkem času izvedemo.

Fotonatečaj

V sodelovanju z družbo Mobitel smo organizirali sedmi fotografski natečaj »Svoboden kot ptica«. 34 avtorjev iz Slovenije in 23 iz tujine je prispevalo 518 del, predvsem diapozitivov, nekaj prispevkov pa je bilo v digitalni obliki.

Potrjen projekt Vspostavitev dolgoročnega varovanja kosca v Sloveniji

Sredi septembra 2003 je Evropska komisija potrdila projekt »Vspostavitev dolgoročnega varovanja kosca v Sloveniji«, ki smo ga na društvu že začeli izvajati. Cilj triletnega projekta je vzpostaviti mehanizme za dolgoročno ohranitev kosca v Sloveniji. DOPPS je prva organizacija v Sloveniji, ki izvaja dva LIFE projekta.

EU Accession projekt - Delavnica v Španiji

Slovenija se z letom 2004 vključuje v EU, zato na društvu zaključujemo projekt Accession. Junija smo se udeležili zadnje delavnice, kjer smo spoznavali izkušnje španskega partnerja SEO pri vključevanju v EU.